

## **RMK lageraiete kvaliteedi kontrollimise juhend**

### **1. Üldsätted**

- 1.1. Lageraiete kvaliteedi kontrollimine on osa RMK sisekontrollisüsteemist, mille käigus hinnatakse lageraie kvaliteedi vastavust töö üleandmisele ja RMK lageraiete kvaliteeditingimustele.
- 1.2. Kontrollimisel hinnatakse lageraie kvaliteeti juhendi lisas toodud lageraie kvaliteedikriteeriumitele ja hindamisskaalale.
- 1.3. Harvendusraiate kvaliteedi kontroll viiakse läbi jooksva aastal „üle antud“ ja „lõpetatud“ lankide kohta.
- 1.4. Kontrolltegevusi viib läbi regioonianalüütik, varumisjuht või regiooni juht.

### **2. Mõisted**

Juhendis kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 2.1. raielank – ühise ringpiiriga ala, mis moodustub ühest või mitmest eraldisest ja kus planeeritakse või tehakse raiet;
- 2.2. ümarpuut – puidu sortimendid, sh laasitud tüvesed.

### **3. Lageraiete kvaliteedi kontrollimise maht**

- 3.1. Kontrollida tuleb analüütiku poolt vähemalt 7 raielanki praakeri kohta aastas, millest vähemalt kahel asub looduskaitseliku liigi elupaik ja üks piirneb eramaaga või rangelt kaitstava metsaga.
- 3.2. Kontrollitavad raielangid leitakse kontrolltegevuse läbiviija poolt juhusliku valiku alusel.
- 3.3. Kontrollitavate raielankide valimit suurendatakse juhul, kui kontrolli käigus tuvastatakse praakeri kohta vähemalt 1 raielank, mille kvaliteedihinne on alla 75% ehk „nigel“ või vähemalt 3 mittevastavust ühe ja sama kvaliteedikriteeriumi osas.
- 3.4. Lisavalimi suuruseks on vähemalt 3 raielanki praakeri kohta. Lisavalimi koostab ja täiendava kontrolltegevuse viib läbi varumisjuht või regiooni juht.
- 3.5. Täiendava kontrolli tulemus ei mõjuta praakeri keskmist kvaliteedihinnet, selle eesmärgiks on vähendada süsteemselt esinevaid kvaliteedivigu.

### **4. Lageraie kvaliteedi määramise kontrolltegevused**

- 4.1. Lageraiete kvaliteeti hinnatakse visuaalselt lähtudes juhendi lisas toodud lageraie kvaliteedikriteeriumitest.
- 4.2. Kvaliteedikriteeriumi mitte esinemisel raielangil, seda ei hinnata.

### **5. Kontrolltegevuse kajastamine**

- 5.1. Kontrolltegevuse andmed sisestatakse mobiilrakenduses asuvasse elektroonilisse sisestusvormi „Lageraie kontrollakt“.
- 5.2. Kontrollaktide tulemused salvestatakse RMK aruandekeskuses asuvasse aruandesse „MM kontrollaktid“.
- 5.3. Kontrolltegevuse tulemustest teavitatakse lageraie eest vastutavat praakerit ja piirkonna varumisjuhti. Regiooni analüütikut teavitatakse juhul, kui kontrolltegevust ei viinud läbi analüütik.
- 5.4. Teavitamiseks loetakse info saatmist e-kirjaga.

Lisa

**RMK lageraie kontrollimise kvaliteedikriteeriumid ja hindamisskaala****1. Lageraie kvaliteedi kontrollimise kriteeriumid ja hindepunktid****Tabel 1.** Lageraie kvaliteedikriteeriumid ja hindeprotsendid

Kvaliteedikriteeriumid		Hinnang	Hindepunkti
1	Raielangil on kokku vedamata metsamaterjali	ei	2
		vähesel määral	1
		jah	0
2	Säilikpuud on jäetud raielangile kasvama nõuetele vastavalt	jah	3
		ei	0
3	Lamapuitu on jäetud raielangile nõuetele vastavalt	ei	2
		jah	0
4	Raielangi pinnast on kahjustatud	ei	3
		jah	0
5	Raiejärgselt on vooluveekogud raidmetest puhastatud	jah	3
		ei	0
		ei ole võimalik hinnata	x
6	Kokkuveoteede loomisel on arvestatud sulglohkudega	jah	1
		ei	0
7	Keskkonnanõudeid on täidetud	jah	1
		ei	0
8	Hinnalisade määramine	põhjendatud	1
		pole põhjendatud	0
9	Raielangi piir või raielangi mitteraiutav osa on nõuetepäraselt tähistatud	jah	4
		ei	0
		ei ole võimalik hinnata	x

Praakeri koguskooriks arvestatakse kõikide kontrollitud raielankide skooride (%) aritmeetiline keskmine.

**2. Lageraie kvaliteedi hindamisskaala**

- 2.1. „Hea“, kui kvaliteedikriteeriumite hindepunktide summa on vähemalt 90% raielangil hinnatavatest hindepunktide kogusummast.
- 2.2. „Rahuldav“, kui kvaliteedikriteeriumite hindepunktide summa on vähemalt 75%, aga alla 90% raielangil hinnatavatest hindepunktide kogusummast.
- 2.3. „Nigel“, kui kvaliteedikriteeriumite hindepunktide summa on alla 75% raielangil hinnatavatest hindepunktide kogusummast.

**3. Lageraie kvaliteedikriteeriumite definitsioon**

- 3.1. Raielangil on kokku vedamata ümarpuitu  
Kriteeriumiga hinnatakse, kas lageraie järgselt on raielangile jäänud koondamata ümarpuitu.
  - 3.1.1. Ei – 2 hindepunkti. Raielangile on jäänud hektari kohta alla 10 ümarpuidu noti.
  - 3.1.2. Vähesel määral – 1 hindepunkti. Raielangile on jäänud hektari kohta 10–20 ümarpuidu noti.
  - 3.1.3. Jah – 0 hindepunkti. Raielangile on jäänud hektari kohta üle 20 ümarpuidu noti.
- 3.2. Säilikpuud on jäetud raielangile kasvama nõuetele vastavalt  
Kriteeriumiga hinnatakse, kas säilikpuud on raielangile jäetud vastavalt [„RMK puiduvarumisel elupaikade struktuurielementide ja puhverribade säilitamise juhendile“](#).
  - 3.2.1. Jah – 3 hindepunkti. Säilikpuud on raielangile jäetud juhendis kehtestatud nõudeid järgides.
  - 3.2.2. Ei – 0 hindepunkti. Säilikpuud ei ole raielangile jäetud juhendis kehtestatud nõudeid järgides.
- 3.3. Lamapuitu on jäetud raielangile nõuetele vastavalt  
Kriteeriumiga hinnatakse, kas lamapuitu on raielangile jäetud vastavalt [„RMK puiduvarumisel elupaikade struktuurielementide ja puhverribade säilitamise juhendile“](#).  
Kriteeriumi kontrollimiseks fikseeritakse lamapuidu nottide arv ja hinnanguline maht. Kui langil ei ole juhendis kehtestatud mahus lamapuitu kontrollitakse võimalusel ka vahelaos olevat metsamaterjali.
  - 3.3.1. Jah – 2 hindepunkti. Lamapuit on raielangile jäetud juhendis kehtestatud mahus ja nõudeid järgides.
  - 3.3.2. Ei – 0 hindepunkti. Lamapuitu ei ole raielangile jäetud juhendis kehtestatud mahus ja nõudeid järgides.
- 3.4. Raielangi pinnast on kahjustatud  
Kriteeriumiga hinnatakse, kas lageraie käigus on raielangil pinnast kahjustatud. Pinnast loetakse kahjustatuks, kui metsamulda on kahjustatud rohkem, kui on „Metsa majandamise eeskirjaga“ lubatud.
  - 3.4.1. Ei – 3 hindepunkti. Lageraie käigus on raielangi pinnast kahjustatud vähem, kui on „Metsa majandamise eeskirjaga“ lubatud.
  - 3.4.2. Jah – 0 hindepunkti. Lageraie käigus on raielangi pinnast kahjustatud rohkem, kui on „Metsa majandamise eeskirjaga“ lubatud.
- 3.5. Raiejärgselt on vooluveekogud raidmetest puhastatud  
Kriteeriumiga hinnatakse, kas lageraie järgselt on vooluveekogudest eemaldatud raiutud alusmetsa võsa, raidmed ja sillad.
  - 3.5.1. Jah – 3 hindepunkti. Vooluveekogudest on eemaldatud raiutud alusmetsa võsa, raidmed ja sillad.
  - 3.5.2. Ei – 0 hindepunkti. Vooluveekogudest ei ole eemaldatud raiutud alusmetsa võsa, raidmeid ja sillad.
- 3.6. Kokkuveoteede loomisel on arvestatud sulglohkudega  
Kriteeriumiga hinnatakse, kas ümarpuidu kokkuveoks kasutatavad teed on rajatud sulglohkusid arvestades vastavalt [„RMK puiduvarumisel elupaikade struktuurielementide ja puhverribade säilitamise juhendile“](#).
  - 3.6.1. Jah – 1 hindepunkti. Kokkuveoteed ei läbi sulglohkusid.
  - 3.6.2. Ei – 0 hindepunkti. Kokkuveoteed läbivad sulglohkusid.

- 3.7. Keskkonnanõuded on täidetud  
Kriteeriumiga hinnatakse ega pärast tööde lõpetamist ei ole raielangil tava ja ohtlike jäätmeid vastavalt „[RMK keskkonnanõuded mootorsõidukitega ja saagidega töötamise juhendile](#)“.
- 3.7.1. Ei – 1 hindepunkti. Raielangile ei ole jäetud pärast tööde lõpetamist tava ja ohtlike jäätmeid.
- 3.7.2. Jah – 0 hindepunkti. Raielangile on jäetud pärast tööde lõpetamist tava ja ohtlike jäätmeid.
- 3.8. Hinnalisade määramine  
Kriteeriumiga hinnatakse, kas töödele määratud hinnalisade määramine on olnud põhjendatud.
- 3.8.1. Põhjendatud – 1 hindepunkt. Raielangile määratud pinnase parand on määratud oludele vastavalt.
- 3.8.2. Pole põhjendatud – 0 hindepunkti. Raielangile määratud pinnase parand ei ole määratud oludele vastavalt.
- 3.9. Raielangi piir või raielangi mitteraiutav osa on nõuetepäraselt tähistatud  
Kriteeriumiga hinnatakse, kas piirid on tähistatud vastavalt „[RMK raielankide eraldamise juhendile](#)“.
- 3.9.1. Jah – 4 hindepunkti. Raielangi piirid ja raielangi mitteraiutav osa on tähistatud juhendis kehtestatud nõudeid järgides.
- 3.9.2. Ei – 0 hindepunkti. Raielangi piirid ja raielangi mitteraiutav osa ei ole tähistatud juhendis kehtestatud nõudeid järgides.